

TÓTH ALADÁR HÍRMONDÓ

Budapest – Terézváros

Tóth Aladár Zeneiskola kiadványa

5. évfolyam 3. szám

2007. május

ALAPÍTVÁNYI KONCERT A ZENEAKADÉMIÁN

KODÁLY-JUBILEUM**AZ ESÉLYEGYENLŐSÉG ÉVE****AZ OKTATÁS ÁTSZERVEZÉSE****MAGYARORSZÁG, BUDAPEST, TERÉZVÁROS****PÉNZ, PÉNZ, PÉNZ**

Lehet, hogy ezek a sorok összefüggéstelenek...?

Lehet, hogy teljesen összetartozók...?

EGY AZONBAN MINDENKÉPPEN HIÁNYZIK: HOL A GYEREK?

Mit csinál húsz év múlva?

Mire fog érzékenyen odafigyelni, s mire nem?

KEDVES OLVASÓ!

Összeegyeztetni a mai kor kihívásait hagyományainkkal, az európai és a magyar kulturális értékekkel – ha már Terézváros eddigi oktatási hagyományairól mindenáron el akarunk feledkezni –, hinni abban, hogy amibe most pénzt fektetünk, bár kimutathatóan nem hoz hasznót e pillanatban, de húsz év múlva ezért jobb lesz gyermekeinknek. **Mindez több mint nehéz.**

Ez olyan feladat, melyet hit nélkül nem is érdemes elkezdni. De mostanában mintha ebből lenne a legkevesebb. Mert ehhez bizalom is kell. Elhinni a másik félnek, hogy ő is látja a célt: változtatni kell. Csak a mód nem mindegy! Mert csak olyan megoldás látszik elfogadhatónak, melyben a gyerek tanulásához való joga az alapfokú művészetoktatásban nem sérül. (ld: 1993. évi LXXIX. trv. 10§(3))

Mi, a Tóth Aladár Zeneiskola tanárai tudjuk, hogy Terézváros oktatási intézményeinek átalakítása természetesen iskolánk munkájára is hatással lesz. Változhatnak az órarendek, a tantervek. **Egy azonban biztosan nem fog megváltozni: a zene iránti szeretetünket továbbra is átadjuk a nálunk tanuló növendékeknek,** melyen keresztül – mindannyian tudjuk – nemcsak a zene öröméhez jutnak gyermekeink. Viselkedési kultúrát, a másság elfogadását, az egymásra figyelés fontosságát is tanulják, javulnak tanulási képességeik. **Nem mondunk le a magyar zeneoktatásban elfoglalt szerepünkről, jó hírünk megőrzéséről. Változatlanul mindent megteszünk, hogy Kodály hazája továbbra is példát adhasson a világnak.**

Ezért is örülünk a Nemzetközi Kodály Társaság elnöke – Gilbert de Greeve – levelének, amiben arra kéri fel az iskolát, hogy vállalja Magyarország képviselőjét egy programban, amelyben egy-egy iskolát kapcsolnak össze Európában, a Kodály-program keretében. A minden napok örömteli zeneórái mellett versenyzünk, hangversenyeket szervezünk, pályázatokat írunk, felkészülünk iskolánk minősítésére. S e sorokkal is hívunk minden érdeklődőt a IX. Európai Ifjúsági Zenei Fesztivál eseményeire a Margitszigeti Szabadtéri Színpadra május 18-án, majd a következő két napban Budapest és Terézváros tereire. Ismerkedjenek meg Európa zenélő fiataljaival, akik már valóra váltották Kodály gondolatát: „a zene mindenkié!”

Kedves Diákjaink, Szülők, iskolánkat Támogatók!

Őrizzük továbbra is közösen iskolánk jó hírét, hogy a magyar zeneoktatás egyik legregebbi intézményének kapuja – Terézvárosban – mindig nyitva állhasson a zene iránt érdeklődők számára.

Magyar Margit
igazgató

Ácsné Szily Éva

ISKOLÁNK HEGEDŰ TANSZAK VEZETŐJE

Több mint ötven évvel ezelőtt történt, hogy Bartók Béla születésének 75. évfordulóján Budapesten országos hegedűversenyt rendeztek. A korcsoportomban győztes lettem, és szülővárosomban, Tatabányán a helyi újság írt erről az eseményről. Szüleim megőrizték ezt a riportot, melyben a „Mi szeretnél lenni, ha majd felnőtt leszel?” kérdésre tízévesen ezt válaszoltam: „Hegedűtanár, és Tatabányán szeretnék tanítani!” Így történt.

Húsz évig Tatabányán – közben pár évet Oroszlányban – tanítottam. Ez a hivatás az egyik része volt az akkori életemnek, mert mellette gyerekkorom óta a város és Komárom megye zenei életében is aktívan részt vettem. Tizenhárom évesen a városi Bányász Szimfonikus Zenekar tagja lettem, és beleszerettem a zenekari játékba. Leírhatatlan élmény volt a kor legismertebb karmestereivel és szólistáival játszani. A zeneművészeti szakközépiskolát és a tanárképző főiskolát Győrött végeztem. Ma már világosan tudom, hogy tanáraim – Metzger Károly, Pallagi János, Kertész Ferenc – kiemelkedő pedagógusok és hegedűművészek is voltak. Diákéveimben teljesen belém vésődött, hogy jól tanítani csak akkor lehet, ha hangszeres játékomat a főiskola elvégzése után is folyamatosan fejlesztem. Pedagógiai tevékenységem mellett a zenekari státuszomban egyre előrébb kerültem, 1978-tól a zenekar koncertmestere lettem. A sors ajándéka volt, hogy a zenekar amatőr brácsása – civilben bőrgyógyász főorvos – megismertetett a vonósnegyes irodalom remekműveivel.

Éveken át szólistaként léptem fel a megye ifjúsági hangversenyein. A tatabányai évek alatt a helyi bBányász táncegyüttes zenekarának „prímása” voltam. 1960–80 között egész Európát bejártuk ezzel az együttessel. Kinyílt előttem a világ! Az a fajta hangszerkezelés, amit a népzene megszólaltatása követelt, csak erősítette a hangszeres játékomat.

A családom – szüleim és férjem – mindenben mögöttem álltak, mert ekkor már mindkét gyermekem megszületett. Pedagógusi pályám most 40 éves. Huszadik éve vagyok a Tóth Aladár Zeneiskola tanára. A váltást férjem és gyerekeim kezdeményezték, mert én nehéz szívvel mozdultam a főváros felé. Lesz-e tanári állásom? Tudok-e teret találni az aktivitásomnak? Döntésemben a család érdeke volt az első, valamint fontos szerepet kapott egy Budapest és Győr közötti út is. A vonaton a Tóth Aladár Zeneiskola akkori igazgatónöje, Wambach Ferencné utazott, és én véletlenül abban a fülkében ültem le. Beszélgetésünk következménye lett az eltelt 20 év. A pedagógiai tevékenységem vidéken egyhangúan telt, kevés tanár és kevés növendék volt. Gyakran nyomasztott, hogy a szakmai események és hírek egyáltalán nem, vagy csak későn érkeztek el hozzám. Tudatosult bennem, hogy nekem kell a dolgok után menni, ezért kerestem a továbbképzés lehetőségeit. Nyitottan és érdeklődéssel jártam Budapestre és más vidéki nagyvárosokba a legkülönbözőbb szakmai célú összejövetelekre. A szakmai feltöltődésen túl, nagyon sok baráttra és ismerősre találtam.

1987 szeptemberében a Tóth Aladár Zeneiskolában ismerős arcokkal, segítőkész kollégákkal és inspiráló tantestülettel találkoztam. Visszatekintve úgy látom, hogy a vidéki évek tartalma megérlelődött: a dolgok bennem is helyükre kerültek Budapesten. Egyévnyi itteni tanítás után a tanárképző főiskola gyakorlatvezető tanárának is hívtak. Megtiszteltetésnek tartva örömmel fogadtam el ezt a felkérést.

Több éven keresztül kiségitőként játszottam az Operaház, a MÁV, és az Operettszínház zenekarában. Tizenöt éve zeneiskolai kollégáimmal együtt megalakítottuk a Parlando kamarazenekart. Aktivitásom a fővárosban is teret kapott, de természetesen az energiám az idő haladtával fogyni kezdett.

Hosszú évek óta a hegedűtanszak vezetője vagyok. Nagyon jól tudom, hogy iskolában az elmúlt 103 évben milyen kiemelkedő tanáregyéniségek tanítottak, és ők milyen utat jelöltek ki utódaik számára. A körülmények ma sem teszik könnyebbé – se növendéknek, se tanárnak – a zene tanulását és tanítását, mint húsz, harminc vagy ötven évvel ezelőtt. Az a hit, hogy a növendékekkel kettőben eltöltött heti két alkalom során, amikor a hangról, a zenéről és a „szépről” beszélünk, el lehet jutni a gyerekek lelkéhez, mindig erőt ad.

Nem tudok arra válaszolni, hogy milyen lesz a zenészpálya jövője. Azt tudom, hogy aki tízévesen azt mondja, hogy nagyon szeretne olyan lenni, mint „Éva néni” – mögé kell állnom. Kevés olyan növendémem volt, akinek az útját a későbbiekben nem tudtam követni.

Pályám kezdetétől fontosnak tartottam, hogy tanítványaim szüleivel harmonikus, együttműködő kapcsolatban legyek. Saját tapasztalatból megerősítve tudom, hogy csak a gyermek-szülő-tanár háromszögből lehet eredményesen fejlődni.

A családom velem együtt élte meg sikereimet és csalódásaimat. Sikerült úgy átadni a zene szeretetét és alázatát, hogy Ákos fiam ma a Budapesti Fesztiválzenekar első klarinétosa, Péter fiam – aki nagybőgőművész – a Danubia Szimfonikus Zenekar igazgatója. Természetes, hogy unokáim is a zene tanulásával együtt fejlődnek.

Szabadidőmben nagyon sok koncertre járok. Örömteli szívvel hallgatom saját gyermekeim és volt tanítványaim játékát.

A negyven év eseményei visszaidézhetőek, leírhatóak, dátumhoz köthetőek, de tapasztalata már sokkal nehezebben rögzíthető. Örülök, ha fiatalabb kollégáim kérdésekkel keresnek fel, mert tudom, hogy a kérdésre az újabb kérdés fogja munkájuk szakmai megalapozottságát előbbre vinni. Az idei tanév őszén a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Tanárképző Intézete felkért a tanárjelöltek didaktika tárgyának oktatására. Hittel és örömmel készíttem fel őket a tanítás alázatára.

Ás Péterné

Fábián Mária kiállításának megnyitója

A Liszt Ferenc téri könyvtár adott helyszínt az iskolatitkárunk, Fábián Mária képeit bemutató kiállításnak 2007. február 6-án. Sokan gyűltek össze erre az alkalomra, barátok, ismerősök, és jó néhányan a tanári testületből is. Mária hivatalos munkája mellett régóta foglalkozik festéssel, képeivel több helyszínen is bemutatkozott már. A mostani, barátságos hangulatú megnyitón Tóth Attila bevezető gondolatai után Szabó István színművész (iskolánk portása – Pista bácsi) versszavalatai gazdagították az ünnepi légkört. A zene sem maradhatott el. A jó ízléssel összeállított műsorban iskolánk fiatal tanárainak triója – Zalaba Gyöngyi fuvola, Sáróyné Fekete Júlia hegedű, Szabó Zsuzsa gitár – játszott. Gratulálunk és további sikereket kívánunk nagy szeretettel a lelkes résztvevők nevében is:

Horváth Vilmosné

„...mult-táplálta erő, mely érted száll harcba, jövő: örökös élet.”

ALAPÍTVÁNYI HANGVERSENY
2007. FEBRUÁR 16-ÁN A ZENEAKADÉMIA NAGYTERMÉBEN

A hivatalos köszöntők mellett Illyés Gyula Bevezetés egy Kodály-hangversenyhez című verse is felhangzott a Tóth Aladár Zeneiskola február 16-i hangversenyén. Nemcsak protokolláris gesztus volt ez, mellyel az iskola tanárai és diákjai a negyven éve elhunyt zeneszerző emléke előtt tisztelegtek, hanem jelezte a működésének 103. tanévében járó intézmény ars poeticáját is.

Ünnepekre szükség van. Ilyenkor megállunk egy pillanatra, körülnézünk, számot vetünk, egymásra figyelünk – azaz rövid időre kiszakadunk a napi munka állandóságából, s talán kicsit erőt is merítünk a továbbiakra. Az iskola most már több éve hagyományos zeneakadémiai hangversenyei ilyen alkalmak. A helyszín megválasztása önmagában is üzenet, a magas mérce egyértelmű jelzése. Megtiszteltetés és kihívás gyerekként vagy kamaszként játszani Bartók, Dohnányi, Stravinsky, Fischer Annie vagy Ferencsik János egykori pódiumán, abban a teremben, ahol ma is a hazai és nemzetközi zenei élet legkiválóbbjai lépnek fel. És persze felelősség is felmenni erre a színpadra, s – a mostani kerek évfordulók ürügyén – Schubert-, Schumann-, Kodály- és Jár-

dányi- műveket játszani. A február 16-i hangverseny szólistái az iskola legígéretesebb növendékei közül kerültek ki. Ahogyan az a növendékhangversenyeknél mindig is lenni szokott, a műsorban elhangzott szóló- és kamaraművek nemcsak a gyerekek saját rátermettségét, hanem tanáraik igényes felkészítő munkáját is bizonyították. Az együttesek (tűcsökzenekar, gitárzenekar, fuvolaegyüttes, leánykar, ifjúsági zenekar) által megszólaltatott művek képet adtak arról is, hogy milyen jelentős tartalékok hordozói azok is, akik úgymond a derékhadat jelentik. A pódiumon megjelenő több mint száz szereplőből valószínűleg csak néhányan lesznek majd hivatásos zenészek, produkcióik mégis azt sugallták, hogy a közös muzsikálás a legjobb dolgok egyike. A felkészülés intenzív munkája, a pódium „itt és most” izgalma életre szóló tapasztalat, mely talán akkor is elkíséri őket, amikor orvosok, tanárok, jogászok, netán az ország dolgairól felelősen gondolkodó közigazdászok és politikusok lesznek....

(Részlet Szűzba Tünde a Parlando 2007. márciusi számában megjelent cikkéből)

KÖSZÖNET

A Tóth Aladár Zeneiskola a hagyományaihoz méltón emlékezett és ünnepelt 2007. február 16-án a Zeneakadémia Nagytermében. A több mint száz éves múltra visszatekintő zenei intézmény újból bizonyította, hogy milyen fontos szerepet tölt be a magyar zeneoktatásban.

A különleges igénnyel szerkesztett műsor kapcsán betekintést nyertünk a magyar és az európai zenekultúrába. Kodály, Járdányi, Schubert és Schumann rövidebb lélegzetű, egyszerűbb kompozíciói már a zenetanulás kezdetétől jelentős helyet foglalnak el a növendékek repertoárjában, elsajátításuk során útmutatást adnak a magyar és az európai zeneirodalom remekeinek előadásához és megértéséhez. A műsor összeállítását dicséri az is, hogy lehetőséget biztosított a zeneiskola egészének bemutatkozására. A hangversenyt a legtehetségesebb növendékek szólószereplései mellett a különböző hangszercsoportokból álló kamaraegyüttesek, énekkarok és zenekarok műsorszámait tették teljessé.

Köszönet illeti az intézményben dolgozó pedagógusok és tanulók áldozatos munkáját. A tanárok lelkesedése és igen magas színvonalú szakmai tudása, a növendékek kitaró gyakorlása és bátor kiállása kitűnő produkciót eredményezett. Büszke vagyok, hogy Dénes László növendékeként én is ebben a zeneiskolában tanulhattam.

Örömmel és bizakodással folytatom a tanárképzésben végzett eddigi munkámat, ez a hangverseny is igazolja, hogy érdemes és emellett kötelességünk is a nagy elődeink által megkezdett úton haladni.

Járdányi Zsófia

**A Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem tanára,
iskolánk volt hegedűs növendéke, a zeneszerző Járdányi Pál lánya**

LEGYÉL TE IS MILLIOMOS!

VETÉLKEDŐ A ZENEIRODALOMRÓL

Melyik században élt Vivaldi? Hány fodor van a szoknyán az ismert népdalban? Mit jelent a „scherzo”? Milyen hangszerekből áll egy vonósnygyes? Melyik az a moll hangnem, melyben két kereszt az előjegyzés? – ilyen és ezekhez hasonló kérdéseken törtük a fejünket december elsején a Fodor-teremben. Zeneirodalommal várni a Mikulást persze szokatlan program, de az izgalmas és néha mulatságos feladatok (s nem utolsósorban a sok cukor és csoki, melyeket a megoldásukkal nyerni lehetett) mindenkit meggyőztek, hogy érdemes volt kipróbálni, ki mennyit tud a hangszerekről, a zeneszerzőkről, a zenei műszavakról, a zenetörténeti korszakokról és stílusokról.

A versenybe bárki benevezhetett, de elsősorban a negyedikeseket és a zeneirodalmat tanuló idősebb diákokat vártuk. Feltételeztük, hogy az ő zenei műveltségük az iskolánkban eltöltött néhány év alatt gazdagodott már annyira, hogy érdekesnek és izgalmasnak találják a zenével való foglalatosságnak ezt a módját is. A tévéből jól ismert Milliomos-vetélkedő szabályait némileg át kellett alakítanunk annak érdekében, hogy minél többen vehessenek részt a játékban. Nálunk minden kérdés a zenéhez kapcsolódott, tehát más műveltségi területeket nem vontunk bele a játékba. A jelentkezők nem egyénileg, hanem kétfős csoportokat alkotva indulhattak. A versenybe mindig az a csoport jutott be, aki a „sorkérdést” (négy válasz emelkedő vagy csökkenő sorrendbe rendezését) a legrövidebb idő alatt oldotta meg helyesen. Ezután ötféle, fokozatosan emelkedő nehézségű feladat volt (ezekben négy lehetséges megoldásból kellett kiválasztani a helyeset), s a nyereményt nem pénzben, hanem egyre nagyobb mennyiségű és más-más típusú édességekben mértük. Ha a versenyzők elakadtak, az eredeti verseny háromféle segítségével helyett csak kétfélét vehetett igénybe: a felkínált válaszok megfelelését és az úgynevezett „telefonos” segítséget, melyet a tévés versenytől eltérően nem telefonon, hanem élő-

ben lehetett kérni a jelenlévő tanárok egyikétől. Bánfi Balázs, Félegyházi Bence, Kertészné Véghelyi Kriszta, Maros Dóra és Kovácsné Szabó Zsuzsanna néha rejtvényekben fogalmaztak ugyan, de aki feltalálta magát, jól tudta hasznosítani a segítségüket. Zenét is hallgattunk, hiszen a kérdések egy részében a zenefelismerés is szerepet kapott.

A zsűrizést a verseny szervezői, a szolfézs tanszak tanárai végezték. Ispánkiné Gede Éva, Botlik Erika, Kiss Anna és Székelyné Zombory Dóra figyeltek a sportszerűségre és az igazságos értékelésre, de jelentős részt vállaltak a több mint százhusz feladat összeállításában is. Bár a kérdések között szép számmal akadtak nehezebbek is, a verseny végén úgy tűnt, csak nyertesei voltak ennek a délutánnak. Aki benevezett a játékba, tanult is egy keveset, talán megérezett valamit abból, milyen izgalmas dolog „átlátni” a zenetörténet és zeneelmélet néha nagyon is szövevényes hálóján. A játék izgalmasában persze nagyokat neveltünk, sok-sok édesség fogyott, tehát jót mulattunk...

A résztvevő gyerekek, a segítő tanárok, a zsűritagok, valamint az édességek bőséges kínálatát és a kiváló technikai feltételeket biztosító iskolavezetés együttműködését ezúton is köszöni a játékmaster:

Szitha Tünde

HANGSZERORSZÁGBAN JÁRTUNK

EGY NÉZŐ SZEMÉVEL

Hét és fél éves lányommal indultunk a József Attila Művelődési Házba, hogy megnézzük a „Muzsikus Péter kalandjai Hangszerországban” című operát. Kissé félve ültem be Sárrival, hisz pénteken este, egyenesen az uszodából, egyórás edzés után érkeztünk. Tartottam tőle, hogy fáradtan nem tudja majd végigülni az előadást. Kár volt előre aggódnom. Ahogy fölcsendültek az első taktusok, szeme és füle a színpadra tapadt, szünetig lelkesen figyelt és átadta magát a zenének. Kis pihenő után sietett befelé, hogy továbbkísérje Muzsikus Pétert és Fuzsitus Pált kalandos útjukon. Természetesen

nem értett mindent, hiszen éppen csak elkezdte az iskolát, az énekórákon még nem találkozott feloldójelekkel és „békkel”, zeneiskolába még nem jár. Ezt leszámítva teljesen elvarázsolta, amit a színpadon látott. Nagyokat nevetett, megszerette a kópé Pétert, és szívébe zárta Pált, aki kitartott barátja mellett a bajban.

Mai világunkban, amikor a „valósítsd meg magad, ezt te megérdemled, ez jár neked” szemlélete uralkodik, szemünk láttára született meg és épül egy kis közösség, melynek tagjai a legkisebb szerepet, feladatot is teljes odaadással végzik. Mozdulataikból, egymásra figyelésükből érezhető a társulatot összekötő szeretetkapcsolat. Olyan fiatalok dolgoznak itt együtt, akik tudnak örülni a másik sikerének, és mindent megtesznek azért, hogy munkájukkal örömet szerezzenek társaiknak és a közönségnek is. Hogy saját sikerük a közösség sikere is legyen.

Köszönöm mindenkinek, akik részt vettek az előadás létrehozásában. Kívánom magunknak is és az Operastúdiónak is, hogy még sok hasonló élményben lehessen részünk.

Erőss Erna, a gitártanszak tanára

EGY RÉSZTVEVŐ SZEMÉVEL

Még néhány óra, és elkezdjük! Muzsikus Péter csodálatos kalandjai Hangszerországban! Igazi színházat játszunk. Van igazi darabunk, igazi szerzőkkel. Ránki és Romhányi... Igazi rendezőnk van, aki igazi színpadon állítja be éppen az igazi díszletet igazi világítással, művészeti vezetőnk, aki igazi szervezési feladatokat lát el, igazi korrepetitorok utolsókat próbálnak igazi zenészekkel és igazi énekesekkel, szereplőkkel. Igazi közönségünk lesz este, akik igazi jegyeket vettek meg. Mindet. Igazi plakátokat ragasztunk, igazi jelmezeket veszünk fel. Úgy dolgozunk, mint a nagyok, a hivatásosok. Illetve nem teljesen. Valami mégsem olyan. Pedig megtanultuk a szövegeket, a táncokat, a ritmust és a dallamot. Az igazi dallamot. Jártunk próbálni, amikor csak tudtunk. Iskola után, tanítás után, munka után, ebéd előtt. Önként és dalolva. Önként dalolva. Talán a kötelességtudatunk nem az igazi? Talán nem is volt kötelességtudatunk. Mert nem is volt igazi kötelességünk. Igen, ettől nem olyan. Másunk volt. Lelkesedéstudatunk. Örömtudatunk. Kihívástudatunk. Szeretettudatunk. Mi vállaltuk, mi akar-

tuk. A zenéért, az örömeért, magunkért, egymásért. Igen, egymásért. Egymást vittük Hangszerországba. Nagy a kicsit, kicsi a nagyot, szorgalmas a lustát, énekes a rendezőt, zongorista a táncost, szkeptikus a lelkest, Pál Pétert. Ettől sikerült. Egymástól. Magunktól. Hangszerek, Módosítójelek, Tündérek, Varázslók, muzsikusok lettünk. Igazi muzsikusok. Akkor is, ha először nem hittük magunkról. Mások hitték rólunk, és mi elhittük, hogy igazuk van. A Nagy-János-Varázslónak, és Harmónia-Judit-Tündérnek. Akik előre tudtak mindent, és elrendezték, megszervezték, megrendezték és le szervezték, kitalálták, megalkották, megszenvedték és elkísértek minket Hangszerországba. Köszönjük Nektek, és a többieknek. A biztatást, a szurkolást, a türelmet, a Házat, a jelmezt, a világítást, a díszletet, a plakátot, a jegyeket, az élményt. A varázslatot. A muzsikusságot. Az igaz, szép hegedűversenyt.

Pallagi Ákos

EGY ARC A TANTESTÜLETBŐL

Beszélgetés Vass Valériával

Beszélgetőtársam Vass Valéria, aki zeneiskolánkban a gitártanszak vezetője. Egy évben kezdtünk tanítani még az Andrassy úti épületben. Szomszédos volt a tanteremünk, kezdetektől jól ismerjük egymás munkáját. Sokszor kamaráztak növendékeink, együtt táboroztatunk, voltunk közös külföldi szerepléseken is tanítványainkkal. Így nem volt nehéz dolgom a kérdések feltevésével.

– Hogyan kezdte zenét tanulni, miért a gitárt választotta?

– Hétéves koromban kezdtem zenét tanulni – hegedültem. Családom nagyon támogatta zenetanulásomat. Én magam is komolyan dolgoztam, és a kérdésre, hogy mi szeretnék lenni, azt válaszoltam, hogy zenei pályára készülök. Nagypapám a rádióműsorból mindig kijelölte a hegedűs műveket, és együtt meghallgattuk őket. Ám egyszer J. S. Bach Chaconne-ját nem egy hegedűművész, hanem Andrés Segovia előadásában gitáron hallgattuk meg. Nagyon megragadott a hangszer, és attól kezdve mondogattam, hogy gitározni szeretnék. Családom nem vett komolyan, nem kaptam gitárt. Hat év tanulás után abbahagytam a hegedülést abban a reményben, hátha a hegedű helyett beíratnak a szüleim gitárra.

Másodikos gimnazista voltam, mikor édesapám egyszer elém jött az iskolához, és azzal fogadott, hogy megvan a pénz a gitárra, menjünk el, vegyük meg. Nagy örömmel kezdtem el régóta vágyott hangszerem tanulását az óbudai zeneiskolában. Tanárom Cseh Ferenc volt, de Puskás Tibor is rendszeresen meghallgatott. Ő ajánlotta, hogy menjek konzervatóriumba. Az érettségi évében felvételiztem, fel is vettem. Mivel érettségi után mentem, csak zeneórákra kellett járnom, így már 2. osztálytól tanítani is kezdtem. Először Szentendrén helyettesítettem, majd Szobon tanítottam.

A Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskolát 3 év alatt végeztem el. Ezután felvettek a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolára. Tanárom Szendrey Karper László volt.

– Hogyan kerültél a mai Tóth Aladár Zeneiskolába? Mi vonzott a tanári pályára?

– Második évet végeztem a Főiskolán, amikortól az akkori VI. kerületi zeneiskolában sokszor helyettesítettem Sztankovics Bélát, majd amikor ő abbahagyta koncertjei miatt a tanítást, Fehér Lászlóné igazgatónő kérésére 1976-ban itt maradtam. A tanári pálya mindig is vonzott, gyermekkoromban is gyakran tanító néni játszottam. Sok kisebb gyermek volt a szomszédságban, magam köré gyűjtöttem őket, és tanítottam nekik valamit. Verset, éneket stb. Példa is volt előttem, több pedagógus volt családkban.

– Amikor megismerkedtünk, a gyakorlatban is sokat játszottál, szerepeltél.

– Igen, rendszeresen szerepeltem az esztendőgi gitárfesztiválokon, játszottam az Egyetemi Színpadon tartott gitárestek sorozatában, és sokat utaztam a Fővárosi Művelődési Ház Irodalmi Színpadával. Később a lehetőségek is csökkentek, és szívesebben fordítottam minden energiámat a tanításra.

– Mely tanítványaidra emlékszel legszívesebben?

– Minden növendékemre emlékszem, és mindre szeretettel gondolok. Akik zenei pályára mentek:

Eröss Erna, Derzsi Rita, Oláh László, Rét helyi Piroska, Juhász Veronika, Visky Dénes, Rácz Gergő, Varga Gabriella, Gábel Gellért, Mihalovics Réka, Csík Adolf, Rimaszécsi János, Bíró Brigitta.

– Sok versenyen nyertek növendékeid díjakat. Legutóbb milyen eredményekkel jöttetek haza?

– Szinte minden gitárversenyen ott voltam növendékeimmel, sok díjat nyertek. Legutóbb március 10-én Érden volt regionális verseny, ahol Sárközi Lili és Berki Károly nyert 1. helyezést az I. és a III. korcsoportban.

Sárközi Lili

Berki Károly

– **A tanítás mellett több pedagógiai kiadvány is őrzi kezéd munkáját...**

– Fodor Ferencsel és Fodor Ferencnével dolgoztam együtt öt kottakiadványban. Első közös munkánk a „Gitáros képeskönyv” volt, Dargay Attila rajzaival. Ezt 2-3. osztályosoknak készítettük, kiegészítő kottának a gitáriskola mellé. Kedves történet, hogyan kerültek Dargay Attila rajzai a kottába. Fodor Ferencné népszámlálási munkát végzett, és történetesen Dargay Attila is az ő körzetébe tartozott. Elbeszélgettek, Zsuzsa elmesélte, min dolgozunk, és a végén megkérdezte Dargayt, nem vállalná-e el a kotta rajzait, mert szeretnék a gyerekekhez szóló illusztrációval színesíteni a kottaanyagot. Dargay elvállalta, és egy nagyon sikeres mű született. Ez a kotta megnyerte az év legszebb kottakiadványa díját a megjelenés évében.

– **A kotta valóban gyönyörű, mi, cimbalmosok is használjuk, és kezdő kisgyerekek örömmel színezik ki a rajzokat, és ott-hon is szívesebben nézegetik, „gyakorolnak” belőle, mint a „csak” kottaképet, „gombócokat” tartalmazó tanulnivalókat.**

– Ezután még négy kottát jelentettünk meg közösen, Sor: Etüdök. I. II., Carcassi: Capricciokat, e két szerzőnél válogattuk a játszandó mű-

veket, és ujjrenddel láttuk el. Az „Évszázadok muzsikája” című kiadványunk is sikeres, ebben a kottaanyag mellett zenetörténeti, életrajzi adatok is vannak. Jelenleg Gitáriskolát írok 1. osztályosoknak. A jövő tanévben fogom kipróbálni, és a tapasztaltak alapján javítani, korrigálni. Csak utána tervezem a kiadását.

– **Sok energiát kívánok munkádhoz. Más oldaladat szeretném most bemutatni: ha jól tudom, komoly szereped volt a Budapesti Ifjúsági Gitárzenekar megalakulásában, és Te alapítottad a Tóth Aladár Gitárzenekart. Mi ezek története?**

– A Budapesti Ifjúsági Gitárzenekar megalakulása egy finn kolléga meghívásához kapcsolódik. Finnországban az a szokás, hogy a pedagógusok minden hetedik évben egy év szabadságot kapnak, amit valamely kutatásra, vagy tapasztalatszerzésre kell fordítani. (És természetesen ezt dokumentálni is kell.) Ez a kolléga Magyarországra jött órákat látogatni, nálam volt tapasztalatszerés, emellett látogatta a főiskolai órákat. Nagyon tetszett neki munkánk, és meghívott bennünket, látogassunk el zenekarunkkal Finnországba, az iskolájába. Viszont nem volt addig nálunk gitárzenekar. Gyorsan alakítottunk egyet, kezdetben több kolléga hozta növendékeit és segített munkánkban, de az évek során Fodor Ferencsel és Fodor Ferencnével mi hárman maradtunk a felkészítő tanárok.

Általában 20-30 közötti volt a létszáma az együttesnek és nagyon szép koncerteket adtunk, külföldi utakat tettünk. (Jártunk Finnországban, sokszor Németországban, Belgiumban, Angliában, Spanyolországban és Svájcban.) Szép emlék maradt a goslari 2. díj, amit nagyon erős, népes európai mezőnyben nyertünk.

Regionális gitárverseny Érden

I. korcsoport: Sárközi Lili **1. díj**

III. korcsoport: Berki Károly **1. díj**

Tanáruk: Vass Valéria

III. korcsoport: Szemadám Tamás **kiemelt 1. díj**

Tanára: Budai Lehel

Budai Lehel felkészítő tanári díjat kapott.

Céljaink segítésére hoztuk létre az „Alapítvány a gitárzenéért” nevű közhasznú alapítványt, mely támogatja a gitáros rendezvényeket. Ennek az alapítványnak kuratóriumi elnöke vagyok, így rám hárul minden adminisztratív teendője.

– És a Tóth Aladár Gitárzenekar? Mi a története? Újabb skandináv kolléga?

– Nem, nem... Sok továbbképzős növendémem gyűlt össze, akikkel kamarazenélni kellett. Kitaláltam, hogy egy zenekari darabot adjunk elő, így mindegyiküket tudtam foglalkoztatni. Olyan sikeres lett ez az együtt muzsikálás, hogy a fiataloknak megtetszett, és állandó együttessé alakultunk. Először 2001-ben jelentünk meg Gödöllőn, a gitárzenekari találkozón. Később vendégszerepeltünk Németországban, Ausztriában és Pozsonyban. Hat évig én vezettem a zenekart, majd 2003 őszén úgy gondoltam, kapjon fiatal kolléga is lehetőséget, és átadtam Budai Lehelnek, aki nagyon eredményesen és agilisan végzi ezt a munkát. Azóta sok sikert ért el az együttessel, segítőtársával, Kovácsné Szabó Zsuzsannával együtt.

– Sok éve gyakorlatvezető tanára vagy a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Tanárképző Karának. Foglalkozol a leendő gitártanárokkal, oktatód őket a gitártanítás módszereire. Mit jelent számodra ez a munka?

– 1978-ban Szendrey Karper László bízott meg ezzel a feladattal. Kicsit féltem, de a tanár

úr nagyon biztatott. A bizalmával hozzásegítetett, hogy felnőjek a feladathoz. Nagyon sokat gondolkodtam, készültem ezekre az órákra. Nagy felelősségnek tartottam, tartom ma is a jövő tanárainak segítését, oktatását.

– Az elmúlt 30 évben nemcsak a gitártanítással, kottairással, gyakorlati oktatással, zenekarvezetéssel foglalkoztál, hanem Te vagy a Közalkalmazotti Tanács elnöke, vezeted a gitártanszakot és részt veszel a kiadvány szerkesztőbizottságában is. Ezek a megbízások külön munkákkal, töredéssel járnak. Hogyan jut időd mindenre?

– Amit az ember nagyon akar, arra jut ideje... és aminek értelmét látja...

– Eddig szerényen elhallgattad: pedagógiai munkásságodért 1998-ban Apáczai Csere János-díjat kaptál. Mit éreztél ekkor?

– Nagyon örültem neki, és arra gondoltam, hogy szerencsés vagyok, hogy olyan igazgatóm volt mint Wambach Ferencné, aki felfigyelt munkámra, és értékelte azt. Tanácsaival nagyon sokat segített. Ugyanígy emlékszem előző igazgatómra, Fehér Lászlónéra, aki sokat biztatott pályám elején.

– Nagyon örülök, hogy egy megelégedett emberrel beszélhettem... És kíváncsi vagyok, hogy jövőre is a megértés, segítség jegyében teljenek...

Köszönöm a beszélgetést.

Szakály Ágnes

Növendékeink szereplése az „Alba Regia” kamaraversenyen

ISMÉT ORSZÁGOS ZONGORAVERSENY

Iskolánk zongorista növendékei számos budapesti, ill. országos versenyen vettek már részt, és sokféle díjjal is tértek haza. Most az idén Nyíregyházán megrendezett verseny előkészületeit helyeznénk reflektorfénybe, a munka nagyobb része ugyanis erre az időre esik.

Az országos versenyre a válogatókat január végén, február elején tartották hét helyszínen kilenc napon keresztül, ahol azonos zsűri értékelt a produkciókat Kovács Kálmánné és Eckhardt Gábor vezetésével.

Már a budapesti válogatóra való készülés is nagyon intenzív volt, növendék és tanár számára is fantasztikusan sokat jelentett. Az évek tapasztalatai alapján elmondhatjuk: többszörösen megtérülő munka ez! Egy-egy ilyen felkészülés során érzi meg a növendék, hogyan kell kidolgozni, elmélyíteni a darabokat, hogyan kell nagy színpadon közlekedni, a zsűri előtt a megfelelő pillanatban a legjobb produkciót nyújtani, akármilyenek is a körülmények. Nagyon büszkék vagyunk minden induló növendékünkre! A budapesti válogatón Dénes Edina (tanára: Asztalos Enikő) és Rinkó Marietta (tanára: Hara Csilla) nívódíjat, Tanai Henriett oklevelet kapott (tanára: Szilágyi Katalin).

Három növendékünk került be az országos versenyre: Fehér Norbert, Molnár Veronika és Németh Zoltán. Itt szeretnénk megköszönni Kovács Kálmánné segítségét, tanácsait!

Ezután a darabokat kis időre „pihentetni” kell, hiszen a válogató és az országos verseny között eltelik egy-két hónap. Ez alatt van idő új darabok tanulására, de a verseny anyaga már nem cserélhető.

Bizony nagyon nehéz a versenyanyag időben való „felélesztése” és új, jó formába hozása. Ismét megindult az aprólékos munka.

Ebben kértük Wagner Ritának, a Liszt Ferenc Egyetem professzorának segítségét, aki már többször járt nálunk és most is boldogan fogadta meghívásunkat. A három versenyző közül betegség miatt csak két növendéssel foglalkozott a tanárkollégák jelenlétében. A jó hangulatú munkában lényegretörő, színes egyéniségével sokoldalú segítséget nyújtott a gyerekeknek, természetes, oldott előadásra ösztönözve őket. Nagyszerű szakmai feltöltődés volt ez a tanárok és növendékek számára egyaránt.

Az országos versenyen mindhárom diákunk nagyon szépen helytállt. A nagyszámú és kiemelkedő teljesítményű versenyzők mellett ez nem volt könnyű.

Fehér Norbert II. díjas lett. (Tanára, Szilágyi Katalin a Szakmai Szolgáltató által felajánlott közös Tanár-növendék díjat is megkapta.)

Molnár Veronika a zsűri különdíjában részesült (tanára: Halászné Veres Zsuzsa).

Németh Zoltán (tanára: Kissné Pozsár Andrea) egy pont híján nem kaphatott díjat.

Mindháromuknak nagy szeretettel gratulálunk! Gazdag tapasztalatokkal térhettek haza, további jó munkát és sikereket kívánunk

**Horváth Vilmosné,
a zongora tanszak vezetője**

X. ORSZÁGOS OBOA- ÉS FAGOTTVERSENY

SOPRON, 2006. NOVEMBER 23–26.

A versenyt a fagottversennyel együtt rendezték meg. Amikor kiderült, hogy a válogatón szerzett pontszámom alapján bejutottam, nagyon megörültem, de azt is tudtam, hogy ezután jön a felkészülés neheze.

A négy darabot, a két kötelezőt és a két választott művet kotta nélkül és biztosan, tisztán eljátszani sem volt kis feladat egy „első korcsoportos” számára, aki kéztörés miatt csak kb. egy éve oboázik és még olyan keveset szerepelt, mint én. Az arcüreggyulladásomtól sem sikerült megszabadulnom. De Ági néni (Lénárd Andorné) csak biztatott. Sokat dolgoztunk a jó zenei megoldásokért.

A remek utazás, a gyönyörű koncert és az esti helyszíni próba után másnap reggel én játszottam elsőnek, jól sikerült. Közben kiderült, hogy ebben a korcsoportban voltak olyanok, akik egy éve, de olyanok is, akik már negyedik éve oboáznak. Tudtam, hogy az utóbbiakkal nem vehetem fel a versenyt.

De nem volt idő szomorkodásra! Ebéd után városnézésre és sütizésre indultunk más oboások társaságában. Este megint gyakorlás (jól szólt az oboa). Reggeli után futás a zeneiskolába, hogy a számunkra kijelölt teremben befűjhassunk. A második fordulóban utolsó előttiként játszottam, jobban izgultam, és a második darabom nem sikerült tökéletesen. Szomorú voltam miatta. De az esti eredményhirdetés megvigasztalt. A különdíjat megkapni (oklevél, 4000 Ft-os könyvutalvány, könyv az iskoláról és csoki) csodálatos érzés volt. Úgy gondoltam, ez a díj segít megköszönni Ági néninek a sok munkáját és azt a lelki támaszt, amit végig kaptam tőle. Köszönöm zongorakísérőm, Asztalos Enikő sok-sok rám fordított óráját és figyelmét.

Ez a verseny szép élmény marad számomra.

Hámor Dalma
oboa 3. osztály

Horváth István

A tanév kezdetén igen fontos célt tűztünk ki fagott tanárnőmmel, Jeszenszkiné Dunavölgyi Máriával (Marcsi nénivel), mégpedig azt, hogy elindulok a X. Országos Fagottversenyen. Rá is, rám is igen sok feladat várt. A nagy versenyt megelőzte egy területi válogatás. Nagyon rövid idő állt rendelkezésünkre a felkészüléshez, ezért szinte minden lehetséges percet ki kellett használnunk a gyakorlásra. A válogatóra egy szabadon vá-

lasztott és egy kötelező művet vittünk, melyeket sajnós fejből kellett tudni, mint ahogy az ezt követő, nagyversenyen levő két darabot is. Nem volt számomra teljesen idegen a verseny légköre, hiszen három éve – első korcsoportosként – már részt vettem hasonló megmérettetésen. Akkor első díjjal jutalmaztak. Ez a díj, úgy éreztem, kötelez a jó szereplésre.

Bár rengeteget dolgoztunk, nem volt teljesen zökkenőmentes a területi verseny. Sajnos beteg lettem és így torokfájással, lázzal álltam a színpadra. Itt sajnós nem sikerült elvinnem a pálmát (harmadik lettem), és emiatt kissé csalódott is voltam, de a lényeg az volt, hogy továbbjutottam.

Hamar elérkezett a november végi csütörtök, amikor elindultam Marcsi nénivel, Arató Ági nénivel és az oboásokkal Sopronba. Sajnos torokfájásomat most sem tudtam otthon hagyni. Pénteken kezdődött az első forduló. Mikor véget ért, örültem, mert bár erős volt a mezőny, mégis úgy éreztem, hogy a második fordulóra jó helyről indulhatok. Marcsi nénivel és Ági nénivel kellemesen töltöttük a szabadidőt: teázóban melegedtünk, sokat sétáltunk és bejártuk a várost, mely idén is gyönyörű volt.

Szombat délután került sor a második fordulóra. Kicsit mindenki fáradtabb volt, én is. A második fordulón a nagy „fagott klasszikust”, a TV macit fújtam. Nem sikerült rosszul, de nem éreztem magamban akkora biztonságot, mint a pénteki szereplés után. A zsűri még szombat este meghozta a döntését: második lettem, de az első helyen, ugyanis a zsűri nem adta ki az első helyet. Örültem az elismerésnek, és ami talán még ennél is fontosabb, nagyon élveztem a versenyt.

Ezért nagyon hálás vagyok elsősorban Marcsi néninek, aki felkészített és Arató Ági néninek, aki zongorán kísért.

Horváth István
fagott szakos növendék

MIÉRT INKÁBB ZONGORA...?

Közeleg a hangszeres felvételik ideje, a zongorázni vágyó gyermekek szüleinek nagy gondot jelent, vajon milyen hangszeren tudnak majd otthon gyakorolni? Milyen hangszeret vásároljak? – Nem könnyű a döntés, hiszen nagyobb összegű beruházásról van szó, és nagyon meghatározó a család lakásának mérete is. Régebben csak a zongora és pianínó közül választhattunk, ma azonban számtalan lehetőséget kínálnak az elektromos hangszerek. Kisebb méretükkel vonzóbbnak tűnnek a kis lakásokban, a fülhallgató csatlakoztatása pedig lehetővé teszi, hogy a gyakorlás ne zavarja a családtagokat, szomszédokat.

DE! A zenetanulásnak, zongorázásnak nem csak az az értelme, hogy megtanulja a növendék a billentyűk nyomkodását (különbön is: akkor nyomantyúnak hívnák, nem billentyűnek), hanem éppen a zene sokszínűségét, az érzések, hangulatok apró finomságait, az érzékeny billentéssel való kifejezést szeretnénk megtanítani a gyerekeknek; kicsiknek és nagyoknak. Az elektromos hangszerek ma már bizonyos mértékig „billentés-érzékenyek”, pedállal tökéletesedtek, sokféle játékot lehet kipróbálni rajtuk.

DE! Az akusztikus zongorán vagy pianínón sokkal differenciáltabban tudja a darabokat előadni még a kezdő növendék is. „Az igazi rezgő húrok hangja egyéni, az adott hangszerre jellemző hangot ad, ezt a digitális hangszer nem tudja utánozni!” – olvasható John-Paul Williams: A zongora című könyvében.

Gondos körültekintéssel és zongorahangoló segítségével biztosan sikerül nem túl drága új vagy használt, de legfőképpen hangolható akusztikus zongorát vagy pianínót beszerezni. Erre biztatnék zongoratanár kollégáim és a magam nevében minden kedves leendő hangszervásárló szülőt.

Horváth Vilmosné,
a zongora tanszak vezetője

„Naponta ugyanazon az úton kocsizom baza, ennek ellenére mindennap valami újat fedezek fel.” (Mozart, 1791)

Mivel minden úti beszámoló azok számára a legérdekesebb, akik maguk is az utazás részesei voltak, megkímélem az Olvasót az utazás technikai részleteinek leírásától. Ehelyett közlések néhány érdekes tudnivalót a városról, valamint rögzítem benyomásaimat az út szakmai programjairól.

Először is néhány érdekesség.

Prága azt jelenti: küszöb. Ez a tulajdonképeni gázló, vagyis nem maga a Moldva parti település. Mikor e fontos kereskedőhely városá nőtte ki magát, mégis a Prága nevet kapta.

Itt alapította 1348-ban IV. Károly Közép-Európa első egyetemét, melynek köszönhetően a város 1600 tájára Európa egyik szellemi fellegrárává vált. Itt dolgozott a két neves csillagász, Johannes Kepler és Tycho Brahe, biztosítótársasági jogászként itt élt a nagy író, Franz Kafka. Csehország dísztemetőjében, a Slavínban nyugszik a cseh zene két legnagyobb mestere, Bedrich Smetana és Antonin Dvořák.

A város látnivalói közül zenetanárként a ma már Mozart-múzeumként működő Bertramka házat tartom különösen figyelemre méltónak. Josefina Duskova operaénekesnő egykori villájában Mozart 1787 és 1791 között többször is vendégeskedett. Itt született Don Giovanni című operájának nyitánya, a bemutatót megelőző egyetlen éjszaka alatt. A zeneszerző háló- és dolgozószobáján kívül – mely utóbbiban kiállították Mozart zongoráját – megtekinthető a mester 13 hajszála is. Ezen kívül számos partitúrájának eredeti kézírata, levelei és óriási fotódokumentáció tárul a látogatók elé. Csak érdekességként említem meg, hogy a ház kertjében burjánzó hunyor csehül bertram. Egyesek szerint nem a Bertram nevű korábbi tulajdonosról, hanem erről a növényről kapta nevét a ház.

És most következzenek egy rövid összegzés utunk szakmai programjáról.

Az Operastúdió 15 fős létszámát hangszeres szolisták egészítették ki, egy vonóstrió, egy kürtszakos és egy fuvolaszakos növendék.

Közös koncerteken léptünk fel a prágai, a krakkói és a párkányi zeneiskolákkal. A hely-

színeket – csakúgy, mint Prágát – egy szóval így jellemezhetném: steril. A Prágai Zeneiskola, a Konzervatórium és a Zeneakadémia dísztermeiben az ember nem csak testileg, de lelkileg is fájni kezdett. Ehhez a hidegséghez hozzájárult az is, hogy a találkozóknak nem volt „találkozójellege”. Vagyis nem voltak közös programjaink a többi zeneiskolával, a szereplők legfeljebb a színpalak mögött válthattak volna néhány szót egymással.

Sajnos, még nem telt el annyi idő, amennyi megszépítené ezeket a koncertélményeket. A 2006-os Mozart-évre való tekintettel – az eredeti terv szerint, amely úgy látszik, hogy időközben megváltozott – kizárólag Mozart-művek szerepeltek volna a műsoron. Erre azonban csak néhány műsorszám emlékeztetett. Zeneiskolánk produkciói toronymagasan emelkedtek ki a többi közül, s jelentették azt az oxigénmennyiséget, amely a fuldokló számára elengedhetetlen a további vergődéshez. Mi sem bizonyítja jobban állításomat, mint hogy a harmadik koncerten, a Zeneakadémián, műsor közben kellett ráadást adnunk, megismételve A varázsfuvola fináléjának végét: „A bátor ma győzött, s elnyerte ezért a szépségnek, észnek kijáró babért.” Szilágyi Pálma tanárnő szavait idézve: „Mozart benn volt a teremben.” Baranyai Barnabás csellista növendék pedig ezekkel a szavakkal gratulált: „Köszönöm, ez megváltás volt!” Ez a színpadon töltött 15 perc óriási kárpótlás volt az előző napok elszenvedett óráiért nézőnek, szereplőnek, tanárnak, növendéknek egyaránt. Ezért volt érdemes odautazni. Ez az élmény inspirációt nyújtott a további munkához.

De miben is volt részünk? Gyerekek, fiatalok életkoruknak nem megfelelő darabokat adtak elő – tisztelet a kivételnek. A kivételeket számomra az első este egyik fuvola-, illetve szaxofonprodukciója képezi, valamint a második koncert legelső műsorszáma, amely a helyiek népi játéka volt. Ez az előadás a 3 éves korosztálytól a 18 évesig fiút, lányt egyaránt szerepeltetve igazi színfoltja volt a koncertnek. Komplex élmény volt: tánccal, énekléssel, seprűvel, bölcsővel

és egészséges életörömmel. Sajnos több ilyen élményről nem tudok beszámolni. Elhangzottak még áriák, operakettősök, zongoraduók, vonóstrióra írt művek, a szólóhangszerek közül megjelent a gitár, kürt, fuvola, szaxofon, zongora, hegedű, cselló. Láthattunk ugyan „virtuózokat”, akik bábként játszottak egy-egy zongoradarabot, vagy erőn felüli nehézségű hegedűművet interpretáltak – volna. Az efféle próbálkozások technikailag sok kívánnivalót hagytak maguk után, ez természetes is. Azonban a még ki nem alakult szellemi és érzelmi háttér hiányában művészig a felismerhetetlenségig torzították a jobb sorsra érdemes kompozíciókat. Az előadó és a közönség közötti űrt nem sikerült kitölteni, csak növelni.

Persze nem elvárható ugyanaz a színvonal egy 103 éves múlttal rendelkező fővárosi, illetve egy, a létéért küzdő kisvárosi zeneiskola növendékeitől és tanáraitól. Nekünk az elmúlt 103 évből vannak kiemelkedő pedagógus példaképeink, akikre tekinthetünk, vannak hagyományaink, amelyeket feleleveníthetünk. És olyan pedagógiai módszerünk, amely önmagában is számot tarthat külföldi érdeklődésre, az eredménye minden bizonnyal. Lényege, hogy a tanár a növendék személyiségét, életkori sajátosságait figyelembe véve aknázza ki a tehetséget. Ez az, aminek az ellenkezőjét tapasztalhattuk például a Prágai Zeneiskola egyes produkcióiban.

A Visegrádi Négyek Pályázat lezárulta után elmondható, hogy a Tóth Aladár Zeneiskola a pályázat minden egyes állomására képes volt megújulni, teljesen új koncertműsorról kiállni, ezzel átfogó képet mutatni tanszakairól. A jó példára szükség van, s úgy érzem, hogy ezúttal mi mutathattuk ezt a példát. Ezzel együtt remélem, hogy legközelebbi utazásunk során – bármilyen távolságban legyen térben és időben – nívóban hozzánk közelebb eső zeneiskolákkal találkozhatunk, hogy igazi(bb) mérceink lehessen.

Lilik Judit

A KOVÁCS-MÓDSZER

Az 50-es évek végén dr. Kovács Géza (1916–1999) a Testnevelési Főiskola Tudományos Kutatóintézetének munkatársa Kodály Zoltán személyes kezdeményezésére indította el a hivatásos muzsikuskok fizikai felkészítésére irányuló kutatásait. E munkához rövidesen csatlakozott dr. Pásztor Zsuzsa zenetanár. Ők rakták le az alapjait annak a ma is fejlődő pedagógiai módszernek, amely egész életükön keresztül szolgálhatja a muzsikáló embereket. Ez az „új” pedagógiai ág a zenei munkaképesség gondozás – röviden ZMG vagy Kovács-módszer.

A módszer fő területei:

1. Mozgáspedagógia
2. Ésszerű zenész életforma
3. Az emberi szervezet működéséről és helyes igénybeviteléről szóló ismeretanyag és emberközpontú életszemlélet.

A hagyományos zeneoktatás hangszer nélküli zenei készségfejlesztéssel és elméleti képzéssel kezdődik az úgynevezett előképzőben. Ennek során – már akár óvodás kortól – világos és életkoruknak megfelelő zenei képzeteket alakítunk ki a gyerekekben.

Képessé tesszük őket arra, hogy zenei képzeteket megjegyezzenek, belső hallásukkal fel tudják idézni, elemeikre tudják bontani, és egyszerű eszközökkel – többnyire ének és taps – reprodukálni is tudják azokat. A muzsikálás azonban nem pusztán szellemi tevékenység. A hangszerek megszólaltatásához bonyolult és finoman szervezett mozgás szükséges. Ám ennek egy sor idegrendszeri, fizikai feltétele van, amely kezdő szinten még nem áll rendelkezésre, és kizárólagos hangszeres oktatással csak hosszú idő alatt fejlődik ki. Hangszer nélküli előzetes, illetve kiegészítő mozgástréning segítségével azonban gyorsabban kialakulnak a szükséges beidegzések. Ilyen módon sok időt és energiát megtakaríthatunk, és fejlett mozgáskészség birtokában hamarabb jut el a növendék a szép zenei kifejezéshez.

A hangszer nélküli előkészítő mozgással

óvodás és kisiskolás korban elsősorban az alapkészségeket fejlesztjük – pl. a kar és a kéz hajlékonyságát, az ujjak függetlenségét, az erőadagolást, a tér- és helyérzékletet. A későbbiekben a különböző technikai feladatokat készítjük elő, így meggyorsítjuk a zeneileg helyes mozgások kialakulását a hangszeren is. (Figyelem! A gyakorlást semmi nem helyettesíti!)

A mozgás-előkészítés az emberi test természetes mozgásaira épít, és az egyetemes mozgáskultúra kincséből merít. (Pl. labdajátékok, atlétika, talaj- és szertorna, táncok, keleti küzdősportok stb.) A mozgásokat csoportban is egyénre szabottan adagolja a fokozatosság, változatosság, sokoldalúság szempontjai szerint. A szervezetre gyakorolt hatáson kívül cél a pozitív élménykeltés is.

Bár a zeneiskoláknak (néhány kivétellel) nincs tornatermük, így is meg lehet találni a mozgás-előkészítő tevékenység módját. A legminimálisabb eszköz a tiszta padló és egy kb. 2x1 méteres, vastag szőnyeg. További eszközök: léggömb, labda, ugrókötel, erősítő, gumi-szalag – a többi pótolható székkal, asztallal. Sajnos a bordásfal (vagy kapaszkodórúd) semmivel sem helyettesíthető.

Csoportos hangszeres előkészítő osztályban egy tanéven át tartottam mozgás-előkészítést 6–7 éves gyerekeknek. A csoport létszáma öt fő volt. Az 50 perces órából kb. 30 percet tudtunk mozgásra fordítani, a maradék 20 percben a hangszerrel (ez esetben a hegedűvel) foglalkoztunk.

A szoros időkeret ellenére megtapasztalhattam a módszer áldásos hatását. Az alapvető hangszeres mozgásokat (hegedű- és vonótartás, billentés, pengetés, vonóhúzás) valamenyien nagyon könnyen sajátították el.

Négyen a rákövetkező tanévben is folytatták a hegedűtanulást – most már egyéni órákon. Az eredmények fényesen igazolták várakozásaimat: mindannyian könnyedén és örömmel teljesítették a követelményeket.

Feltóti Zsuzsanna hegedűtanár

„TIÉTEK A STEINWAY”

Negyedik alkalommal rendezték meg a Steinway cég évről évre egyre népszerűbb „Tiétek a Steinway” elnevezésű tehetségkutató hangversenyét.

Idén már olyan sokan jelentkeztek (vidékről és Budapestről egyaránt), hogy három koncertre is elegendő műsor gyűlt össze.

Csábító a lehetőség: nagyon ritkán van mód ilyen fantasztikus zongorán játszani, emellett a koncertről CD-felvétel is készül, amely örök emlékként megmarad. (Ez alkalommal sajnos már fizetni kellett a CD-ért, de csak szerény árat, 500 Ft-ot).

A hangversenyeket most is Belák Erzsébet tanárnő vezette.

A „Steinway néni” – ahogyan a gyerekek nevezik – ezúttal is kedvesen, szeretettel és humorral oldotta a hangulatot, fejtörőkkel, rejtvényekkel színesítette a műsort. Természetesen nem maradtak el az apró ajándékok sem: édes-ségek és kottástáskák.

Iskolánk hat növendéke szerepelt az esti koncerten:

Pálóczy Júlia, Török Levente

(Tanáruk: Kovács Kálmánné)

Molnár Veronika, Bácsi Bernadett

(Tanáruk: Halászné Veres Zsuzsa)

Szahakjan Luszine

(Tanára: Bagi Andrea)

Németh Zoltán

(Tanára: Kissné Pozsár Andrea)

Mindannyian sikeresen szerepeltek, de kiemelkedő volt Török Levente produkciója, akinek (két másik résztvevővel együtt) az értékeléskor Gulyás István tanár úr – a Szent István Király Zeneművészeti Szakközépiskola és Gimnázium tanszakvezetője – felajánlotta, hogy zongorafelvételi nélkül felveszik, ha oda jelentkezik.

Egy másik szereplő koncertbelépőt nyert a Művészetek Palotájába, azonban mindenki arra várt, melyik iskola tanulói nyerik el a Steinway zongorát egy napra.

Tavaly a mi iskolánk két kiváló növendé-

ke, Fuentes Amador Buda és Fehér Károly voltak a legsikeresebbek, ők játszottak a csodálatos hangszeren évzáró ünnepélyünkön, a Thália Színházban.

Ebben az évben ezt a lehetőséget – amit Cseke László úr a Steinway&Sons magyarországi vezérképviselője biztosít – a Kodály Zoltán Magyar Kórusiskola nyerte el.

A hangversenyéről felvételt készített a Bartók Rádió is, azóta már adásban hallható volt Török Levente műsorszám, Schumann Arabesque-je.

Az elkészült CD belső borítóján néhány idézet olvasható a Steinway emlékkönyvébe bejegyzett gondolatokból. Közöttük szerepel volt tanítványom, Fuentes Amador Buda valómása arról, hogy milyen érzés számára Steinway zongorán játszani:

„Nehéz szavakba foglalni azt az érzést, mikor egy koncerten Steinway zongorán játszom, mert úgy gondolom, hogy a Steinway az egyetlen olyan zongora, ami együtt van velem, egybefolyik a kezemmel és a lelkemmel. A testrészemmé válik és együtt adjuk át a hallgatóknak az isteni muzsikát.”

Reméljük, lassan már hagyománnyá válik a Steinway-koncert, s még sok zongorázni tanuló diák fogja átélni ezt az élményt.

**Halászné Veres Zsuzsa zongoratanár,
művészetoktatási szakértő**

EGY KÜLÖNLEGES ESTE KRÓNIKÁJA

RÉGI NÖVENDÉKEK TALÁLKOZÓJA VERES ZSUZSA NÉNIVEL

Különleges eseménynek ígérkezett, amit izgatottan vártam. Régi növendékek találkozója? Ilyen még nem volt. Sokan tartjuk Zsuzsa nénivel a kapcsolatot, visszajárunk hozzá, de együtt?

Volt zongoratanárnőnk ebben az évben éppen harminc éve tanít, és meghívta régi tanítványait (akiket el tudott érni), hogy a tanulóveket visszaidézve hallgassuk meg az új generáció karácsonyi koncertjét, és töltsünk el együtt egy szép estét. Vajon milyen lesz?

Úton a zeneiskola felé megrohantak az emlékek. Legelső találkozásunk: anyukám az iskola udvaráról, játék közben cipelt fel hozzá, a Hegedű utcai iskolában. Zsuzsa néni kérte,

mutassam meg a kezem, amit én kicsit félve nyújtottam oda, mert tudtam, hogy piszkos. Persze ma már tudom, ő nem erre volt kíváncsi. Így kezdődött. Ezután közel tizenegy évig Zsuzsa néni tanítványa maradtam, és a hosszú úton kísérőim Mozart, Bartók, Czerny, Chopin, Grieg és más mesterek voltak.

Volt nehéz időszakom is, amikor abba akartam hagyni a zongorázást: dacosan kérleltem szüleimet, hogy ne kelljen többé gyakorolnom. De ők nem hagyták...nagy szerencsémre! Köszönöm nekik, hiszen azóta a muzsika rabja lettem, el sem tudom képzelni az életemet klasszikus zene nélkül.

Aztán eszembe jutott a legnagyobb élmé-

nyem, amikor IV. továbbképzősként a zeneiskola 100 éves jubileumi koncertjén a Régi Zeneakadémián léphettem fel. Olyan volt ez nekem, mint egy diplomafellépés, soha el nem felejttem ezt a koncertet.

Megérkeztem a zeneiskolába, ahol már nagy volt a készülődés. A 7-es teremben pár tanítvány gyakorolta a darabjai legnehezebb részeit. Emlékszem, néhány éve én is ebben a kis teremben, ezen a kis pianínón próbáltam a vizsgák és koncertek előtt.

A nagyterembe belépve sok régi ismerős arcot láttam és sok ismeretlent, a terem zsúfolásig megtelt a koncertezőkkal és büszke szüleikkel. A terem végében ott ült már több régi ismerős, így én is csatlakoztam hozzájuk.

Elkezdődött a koncert. Zsuzsa néni bennünket külön is köszöntött, elmondta, milyen különleges helyet foglalunk el a szívében, mi, akikkel 6-10 évet együtt töltött. Az évek során a gyerekektől kapott sok rajz közül kettőt elhozott megmutatni. Nagy sikert aratott Fábri Flóra 1996-ban készült „Zongoraóra a menyekben” című rajza, melyen Szent Péter tart zongoraórát a felhők tetején. A másik kép is aranyos volt: „Boldog Karácsonyt Zonginén!” címmel Balaskó Melindától. Ezután elkezdődött a műsor: a kis tanítványok nagyon igyekeztek, ügyesen és szépen muzsikáltak. Mi, volt tanítványok pedig örömmel hallgattuk az ismerősen csengő dallamokat, hiszen mi is tanultuk legtöbbjüket. A koncert nagyon jól sikerült, és még érdekesebbé tette néhány szülő, aki vállalta, hogy gyermekével együtt játszik. Így hallhattuk egy karácsonyi dallam négykezes feldolgozását, érdekes volt, látványként is, amikor egy anyuka két lányával hatkezesedett, de voltak testvérpár-négykezesek is.

A két utolsó fellépő a zenei pályán tanuló tanítványok közül került ki. Először Fábri Flóra játszott, aki a zongora mellett néhány éve csembalózni is tanul.

Idén felvételizik a Münchener Zeneművészeti Főiskolára. (Jelenleg a Zeneakadémia karvezetés szakára jár.) Flóra szeretett volna csembalón játszani nekünk, de sajnos, nem si-

került hangszeret kölcsönkérni, így zongorán kápráztatott el minket Bach játékaival.

Másodiknak játszott Fuentes Amador Buda, aki a Bartók Béla Zeneművészeti Szakiskola tanulója. Játéka most is, mint az eddigi pár alkalommal, amikor hallottam, lenyűgözött.

Koncert után a növendékek körbevették Zsuzsa nénit, majd némi eszem-izsom után lassan elindultak hazafelé. Jó volt látni, hogy mennyire összeköti őket a zene és Zsuzsa néni szeretete. Hiszen az ő hihetetlen türelme, kitartása, kedvessége és szeretete nélkül nem jöhetnének létre ilyen koncertek. Mi még egy kicsit ottmaradtunk, hiszen jó volt egymást látni oly sok idő elteltével, és mindenki kíváncsi is volt, ki merre, milyen úton jár. Egy kis kötetlen önálló beszélgetés után, körbe ültünk-álltunk, és mindenki mondott pár szót arról, hogy mit csinál és milyen fontos dolgok történtek vele azóta, hogy nem találkoztunk. Többen tanárok lettek, például Botlik Erika, vannak, akik már férjhez mentek, de a legtöbben valahol tanulnak még. Előkerült pár régi fénykép, amin egy-egy ilyen koncert után együtt vagyunk, s a fényképek újabb emlékeket idéztek fel bennünk. Én írtam egy kis köszöntőt is (a „szakmámba” vág), hiszen Zsuzsa nénitől olyan ajándékot kaptunk, ami végigkíséri életünket: a zene szeretetét. Ez belénk ivódott, bármilyen pályára is kerültünk, s ha akad alkalom, idő, na és persze egy zongora, mindannyian szívesen ülünk le, hogy felidézzük legkedvesebb zongoradarabjainkat.

Amikor látogatóba megyek, ma is úgy kopogok be Zsuzsa néni ajtaján, mintha egy családtaghoz mennék, hiszen 11 éven át heti egy órát töltöttünk együtt. Közben felnőttem, de ilyenkor újra kis tanítványnak érzem magam, aki alig várja, hogy új darabot tanulhasson...

A családi, meghitt hangulat, a régi ismerősökkel való találkozás, a zene és Zsuzsa néni igazán széppé, ünnepivé, különlegessé tették ezt az estét. Köszönet érte a többiek nevében is.

Jezsó Petra
volt növendék, egyetemi hallgató

ERŐSS ERNA LELKI TÁPLÁLÉKAI

Egy este, amikor anya a vacsorát főzte, 11 éves fia megjelent a konyhaajtóban, kezében egy cédulával. Furcsa, hivatalos arckifejezéssel nyújtotta át a cédulát az anyjának, aki megtörölte kezét a kötényében és elkezdte olvasni:

- a virágágyás kigyomlálásáért: 500 Ft
 - a szobám rendberakásáért: 1000 Ft
 - mert elmentem tejért: 100 Ft
 - mert három délutánon át vigyáztam a kishűgomra: 1500 Ft
 - mert kétszer ötöst kaptam az iskolában: 1000 Ft
 - mert mindennap kiviszem a szemetet: 700 Ft
- Összesen: 4800 Ft.

Anyja kedvesen ráemelte fiára tekintetét. Rengeteg emlék tolt fel benne. Fogott egy tollat és egy másik cédulára ezeket írta:

- mert 9 hónapig hordtalak a szívem alatt: 0 Ft
 - az összes átvirrasztott éjszakáért, amit a betegágyad mellett töltöttem: 0 Ft
 - a sok-sok ringatásért, vigasztalásért: 0 Ft
 - könnycseppjeid felszárításáért: 0 Ft
 - mindenért, amit nap mint nap tanítottam neked: 0 Ft
 - minden reggeliért, ebédért, uzsonnáért, zsemleért, amit készítettem neked: 0 Ft
 - az életért, amit minden nap neked adok: 0 Ft.
- Összesen: 0 Ft

Amikor befejezte, az anya mosolyogva nyújtotta át a cetlit a fiúnak. A gyerek elolvasta és két nagy könnycsepp gördült ki a szeméből. Szívére szorította a papírost és a saját számlájára ezt írta: FIZETVE. Ezután édesanyja nyakába ugrott és csókokkal halmozta el.

„Hisszük, hogy az emberiség boldogabb lesz, ha megtanul a zenével méltóképpen élni. S aki csak valamit tesz ez irányban, már nem élt hiába.”

„Ha egy évre tervezel, vess magot. Ha tíz évre tervezel, ültess fát. Ha száz évre tervezel: tanítsd a nép fiát. Ha magot vetettél, egyszer aratsz. Ha fát ültettél, tízszer aratsz. Ha tanítottál: százszor aratsz.”

Kodály Zoltán

A szerkesztőbizottság elnöke:
Szakály Ágnes

A szerkesztőbizottság tagjai:
Erőss Erna, Horváth Vilmosné, Lilik Judit, Vass Valéria

Felelős kiadó: Magyar Margit igazgató

Nyomdai előkészítés: KÉPPONT BT
Nyomdai kivitelezés: LOMBOS NYOMDA KFT.
1163 Budapest, Katóka u. 36.

ZENEI TÁBOR BALATONSZEMESÉN 2007. AUGUSZTUS 22–29.

Kedves Szülők! Kedves Zeneiskolások!

SZERETettel VÁRJUK MINDEN KEDVES NÖVENDÉK JELENTKEZÉSÉT,
AKI SZERETNE KÖZÖSEN MUZSIKÁLNI NYÁR VÉGÉN,
SZÉP KÖRNYEZETBEN A BALATON PARTJÁN.

RÉSZVÉTELI DÍJ: 31 000 Ft

PROGRAMOK:

HAGYOMÁNYOS ZENEI PROGRAMOK, ZENEI VETÉLKEDŐ, HANGVERSENYEK,
KIRÁNDULÁS, SPORTRENDEZVÉNYEK

A TÁBORBA AZ ELSŐ RÉSZLET BEFIZETÉSÉVEL LEHET JELENTKEZNI ÁPRILIS 17-TŐL.

TOVÁBBI INFORMÁCIÓT DUNAVÖLGYI MÁRIA IG. H. – TÁBORVEZETŐNÉL LEHET KÉRNI.

